Lietas arhīva Nr. CA-0130-18
ECLI:LV:LAAT:2018:0607.C12347116.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2018.gada 7.jūnijā

Latgales apgabaltiesas
Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese A.Šilova,
tiesnese I.Tabore
tiesnese L.Mežale

izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu apdrošināšanas akciju sabiedrības "BTA Baltic Insurance Company" prasībā pret Daugavpils pilsētas domi par parāda piedziņu, sakarā ar akciju sabiedrības "BTA Baltic Insurance Company" un Daugavpils pilsētas domes apelācijas sūdzībām par Daugavpils tiesas 2017.gada 7.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

apdrošināšanas akciju sabiedrība "BTA Baltic Insurance Company" 2016.gada 20.oktobrī iesniedza Daugavpils tiesā prasību pret Daugavpils pilsētas domi par parāda piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2009.gada 13.oktobrī /adrese/, tika appludināts dzīvoklis Nr.42, kas apdrošināts AAS "BTA" (vēlāk-"BTA Insurance Company"). Apdrošināšanas līguma noslēgšanu apliecina mājokļa apdrošināšanas polise sērija 95-12 Nr.263456. Apdrošināšanas līguma darbības laiks no 2009.gada 26.janvāra līdz 2010.gada 25.janvārim. Tika apdrošināti uguns, šķidruma vai tvaika noplūdes, dabas stihisko postu un trešo personu prettiesiskās rīcības riski.

SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" 2009.gada 13.oktobrī sastādīja aktu par dzīvokļa Nr.42, /adrese/, appludināšanu no dzīvokļa Nr.45. Appludināšanas iemesls- dzīvoklī Nr.45 atstāts atvērts krāns.

2009.gada 21.oktobrī sastādīts nekustamā īpašuma apskates protokols, fiksējot applūdes rezultātā radušos bojājumus, proti, nodarīti bojājumi koridora, dzīvojamās istabas un virtuves griestiem, sienu un grīdas apdarei.

Atbilstoši SIA "IZITEK" sastādītajai remontdarbu tāmei, kopējās remontdarbu izmaksas, lai novērstu appludināšanas rezultātā radušos bojājumus, noteiktas 867,78 LVL jeb 1234,74 EUR apmērā.

2009.gada 30.novembrī prasītāja, atskaitot pašrisku 50 LVL jeb 71,50 EUR, izmaksāja cietušai personai apdrošināšanas atlīdzību 817,78 LVL jeb 1 163,60 EUR.

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas atbildīga par zaudējumiem, proti, konkrētajā gadījumā 817,78 LVL jeb EUR 1163,60 apmērā. Pamatojoties uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 2011.gada 1.janvārim) un Dzīvokļa īpašuma likuma 14.pantu, par zaudējumiem atbildīgs dzīvokļa Nr.45, /adrese/, īpašnieks- Daugavpils pilsētas pašvaldība.

Atbilstoši likumam "Par pašvaldībām", pašvaldību pārstāv dome un tās izveidotās institūcijas un iestādes. Līdz ar ko šai lietā atbildētājs ir Daugavpils pilsētas dome. Ņemot vērā Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2010.gada 29.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-191 norādīto, ka pievienotās vērtības nodokļa maksājumi atzīstami par atlīdzināmiem tikai tad, ja tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu maksājumu veikšanu, prasītāja par 214,30 EUR labprātīgi samazina pretenzijā norādīto summu, līdz ar to prasījuma summa ir 949,30 EUR.

2014.gada 27.oktobrī "BTA Insurance Company" SE (iepriekšējais nosaukums-AAS "BTA") kā meitas uzņēmumu nodibināja AAS "BTA Baltic Insurance Company", kuras vienīgais akcionārs un īpašnieks ir "BTA Insurance Company" SE.

2014.gada 29.decembrī starp "BTA Insurance Company" un AAS "BTA Baltic Insurance Company" tika noslēgts reorganizācijas līgums, saskaņā ar kuru puses vienojās veikt reorganizāciju–sadalīšanu, no sadalāmas sabiedrības ("BTA Insurance Company" SE) tiek nodalīta un iegūstošajai sabiedrībai (AAS "BTA Baltic Insurance Company") tiek nodota manta-aktīvi, pasīvi, tiesības un saistības, kas veido Baltijas biznesu, tostarp saistības, kas izriet un var izrietēt no apdrošināšanas līgumiem prasības noilguma noteiktajā periodā. Prasījuma tiesības ir nodalītas AAS "BTA Baltic Insurance Company".

Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1779.,1775., 1773.,1759.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 15.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 14.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, lūdza piedzīt no atbildētājas zaudējumu 949,30 EUR un visus tiesāšanās izdevumus; noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no piedzītās zaudējuma summas par laika periodu no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Atbildētāja Daugavpils pilsētas dome 2016.gada 25.novembrī iesniedza lietā paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst. Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa paredz, ka prasītājam ir jānoskaidro personu, kas atbildīga par zaudējumiem.

Pamatojoties uz Civillikuma 1779.pantu, prasītājam bija jānorāda tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa. Lai iestātos atbildētājas civiltiesiskā atbildība par zaudējumiem, prasītājam jāpierāda visi civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi, kas nav pierādīti.

Prasītājs norāda, ka 2009.gada 30.novembrī tika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība /pers. G/, sakarā ar dzīvokļa /adrese A/ aizliešanu, kas notika 2009.gada 13.oktobrī. Prasībai pievienotajā apdrošināšanas polisē Nr.263456 norādīts apdrošinājuma ņēmējs /pers. H/, bet atlīdzība izmaksāta nevis viņam, bet gan citai personai- /pers. G/, ko apliecina prasītāja iesniegtie pierādījumi- 30.11.2009.maksājuma uzdevums Nr.37764 un BTA 17.11.2009. vēstule Nr.B2-32-00018/01-2009. Lietā iesniegtā īpašuma apdrošināšanas polise nemaz neparedzēja izmaksāt atlīdzību citai personai. Noslēdzot apdrošināšanas līgumu, pati BTA bija uzņēmusies apdrošināšanas risku, un iestājoties apdrošināšanas gadījumam-ar apdrošināto risku cēloņsakarīgi saistītam notikumam, izmaksājusi starp divām privātpersonām noslēgtā apdrošināšanas līgumā paredzēto apdrošināšanas atlīdzību.

Dome nav uzņēmusies apdrošināšanas atlīdzības izmaksu prasītāja vietā, un kā jau minēts, nav pat atbildīga par zaudējumiem, kas pats par sevi izslēdz prasības apmierināšanu.

Dzīvokļa Nr.45 aizliešanu prasītāja pierāda ar SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" 2009.gada 13.oktobrī sastādīto aktu. Aktā norādīts, ka dzīvokļa Nr.42 aizliešana ir notikusi no dzīvokļa Nr.45. No akta skaidri redzams- appludināšanas cēlonis-dzīvoklī Nr.45 bija atvērts ūdens krāns, proti, pati prasītāja iesniedz pierādījumu tam, ka apdrošināšanas gadījums cēloņsakarīgi iestājies tāpēc, ka dzīvoklī Nr.45 bija atvērts ūdens krāns, kas arī izraisīja dzīvokļa Nr.42 aizliešanu. Tas vien, ka Dome ir dzīvokļa Nr.45 īpašniece, pats par sevi nav pamats prasības apmierināšanai, jo dzīvokli Nr.45 2009.gada 13.oktobrī, t.i., laikā, kad tika appludināts dzīvoklis Nr 42, lietoja īrnieks.

Saskaņā ar likumu "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā", jebkuru brīvo dzīvojamo telpu Domei pienākums izmantot tikai sniedzot palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā. Dzīvoklis Nr.45 kopš 1994.gada izīrēts un to 2009.gada 13.oktobrī lietoja īrnieks– /pers. I/ un viņa ģimene, ko pierāda dzīvojamās telpas īres līgums. Prasība par zaudējumu piedziņu apdrošinātājam regresa kārtībā bija jāceļ pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem- dzīvokļa Nr.45 īrnieku /pers. I/, nevis Domi. Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2., 3.punkts par atsevišķa īpašuma elementiem nosaka inženiertīklus un inženierkomunikācijas līdz kopīpašuma stāvvadiem un inženieraprīkojuma elementus (tai skaitā virtuves aprīkojums, ventilācijas ierīces, tualetes, dušas un vannas aprīkojums).

Atbilstoši Līguma 5.1.2.punktam, tieši īrniekam ir pienākums uzturēt kārtībā dzīvojamo telpu un par saviem līdzekļiem veikt kārtējo remontu, arī krānu un ūdens jaucēju, dušas, izlietnes, vannas un sēdpoda remontu un nomaiņu. Ja īrnieks šo pienākumu neveic, viņš atbild par visām kaitīgajām sekām, tai skaitā, par tām, kuras ir radušās arī citiem dzīvokļu īpašniekiem.

Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.211 apstiprināto "Dzīvojamo telpu lietošanas noteikumu" 6.1.-6.2.punkti paredz dzīvojamo telpu iemītnieku pienākumu uzturēt tīrību un kārtību dzīvojamās telpās un koplietošanas vietās, ja telpā konstatēti bojājumi, veikt pasākumus to novēršanai un ziņot par to attiecīgajam avārijas dienestam. Arī Civillikuma 1212. un 1230.pants paredz īrnieka pienākumu uzturēt un lietot kalpojošo lietu atbilstoši tās uzdevumam ar čakla un kārtīga saimnieka rūpību. Izdevumi par dzīvoklim nepieciešamiem uzlabojumiem un citas nastas jānes dzīvokļa tiesības izlietotājam. Dzīvokļa tiesības izlietotājam uz sava rēķina jāizdara dzīvoklim nepieciešamie uzlabojumi. Nepieciešamie uzlabojumi ir jebkādi uzlabojumi, kuri ir nepieciešami, lai dzīvoklis būtu lietošanai piemērotā kārtībā. Pie nepieciešamiem uzlabojumiem pieder dzīvokļa kārtējais remonts.

Civillikuma 2150.pants, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 42.panta pirmā daļa paredz tieši īrnieka pienākumu lietojot īrēto dzīvokli ar kārtīga saimnieka rūpību, t.sk., pienācīgi noslēgt ūdens krānus, nepieļaujot ūdens noplūdes. Īrnieka atbildība par dzīvoklī Nr.45 esošajiem elementiem izriet no Līguma 5.1.4.punkta. Arī ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.211 apstiprināto "Dzīvojamo telpu lietošanas noteikumu" 16.punkts paredz īrnieka civiltiesisko atbildību, ja īrnieks pārkāpj šos noteikumus. Nevis īpašnieks, bet gan īrnieks atbild par dzīvoklī esošo elementu pienācīgu lietošanu un zaudējumiem, kas nodarīti citām personām, nepienācīgi lietojot telpas. Līdz ar to apdrošinātāja regresa prasība jāceļ pret dzīvokļa Nr.45 īrnieku- /pers. I/. Arī zaudējumu apmērs lietā ir nepamatots un palielināts.

Saskaņā ar 2009.gada 13.oktobra aktu, dzīvoklī Nr.42 bija appludināti vannas istabas, gaiteņa un virtuves griesti, gaitenī- grīdas laminmāts. Savukārt, 2009.gada 25.okotobra remontdarbu tāmē papildus iekļauts arī divu iekšdurvju remonts. Līdz ar to, remontdarbu tāmē nepamatoti iekļauti darbi, kas nav norādīti aktā, kurā bija fiksēti bojājumi, proti- divu iekšdurvju remonts 79,68 EUR apmērā.

Prasītāja iesniegtajā "Nekustamā īpašuma apskates protokolā" norādīts, ka apskati veica SIA "Izitek" pārstāvis /pers. N/, apskatē piedalījās /pers. G/. Lietā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu, ka /pers. N/ ir sertifikāts būvniecības jomā, kas ļauj sagatavot attiecīgu apskates aktu. Saskaņā ar 2009.gadā spēkā esošā Būvniecības likuma 10.panta otro daļu, komersants nav tiesīgs izpildīt darbus būvniecības jomās, kurās viņam nav attiecīgu speciālistu. Bez tam, nekustamā īpašuma apskates protokolā nav norādīts arī tā sastādīšanas datums. Dokumentu juridiskā spēka likuma 4.panta pirmās daļas 2.punkts paredz, lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā iekļauj dokumenta datumu. Dokuments, kuram nav juridiska spēka, citām organizācijām un fiziskajām personām nav saistošs. Tā kā lietai pievienotā īpašuma apskates protokolu sastādījusi persona, kurai nav sertifikāts būvniecības jomā un dokumentā nav norādīts, kad notika dzīvokļa apskate un kad īsti ticis sagatavots apskates protokols, apskates protokols nevar būt par pierādījumu lietā, jo šādam dokumentam nav juridiska spēka.

Prasībai iesniegto 2009.gada 25.oktobra remontdarbu tāmi nav parakstījusi AAS "BTA". Remontdarbu tāmi 2009.gada 25.oktobrī parakstījis /pers. O/, kuram tajā laikā nebija atbilstoša sertifikāta, jo no Būvniecības informācijas sistēmas publiski pieejamiem datiem noskaidrots, ka /pers. O/ tikai 2010.gada 15.decembrī piešķirts sertifikāts "ēku būvdarbu vadīšana un būvuzraudzība". Līdz ar to prasībai pievienotā remontdarbu tāme nevar būt par pierādījumu zaudējumu apmēram. Lietā nav neviena pierādījuma tam, ka tieši Dome vainojama un atbildīga par dzīvokļa Nr.42 appludināšanu un zaudējumiem.

Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, tikai apdrošinātājs pārņem izmaksātās summas apmērā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem. Prasītāja nav pierādījusi, ka ir apdrošinātāja AS "BTA" saistību un tiesību pārņēmēja, jo prasībai pievienotā 2015.gada 1.jūlija pieņemšanas- nodošanas akta izraksta 1.1. un 1.5.punktā noteikts, ka apdrošināšanas AS "BTA Insurance Company" tiek nodota manta (domāts arī regresa prasījumi) saskaņā ar pielikumiem Nr.1, 26, 27, bet prasībai tie nav pievienoti. No minētā izriet, ka apdrošināšanas AS "BTA Insurance Company" nav prasības tiesību sakarā ar apdrošināšanas atlīdzība izmaksu saskaņā ar prasībai pievienoto AS "BTA" 2009.gada 26.janvāra polisi Nr.263456 un tās sakarā izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību. Uzskata, ka prasība ir nepamatota un pilnībā noraidāma.

Ar Daugavpils tiesas 2017.gada 7.decembra spriedumu apdrošināšanas akciju sabiedrības "BTA Baltic Insurance Company" prasība apmierināta daļēji.

Tiesa no Daugavpils pilsētas domes apdrošināšanas akciju sabiedrībai "BTA Baltic Insurance Company" labā piedzina zaudējumu 350,85 EUR un tiesas izdevumus 75,84 EUR, pārējā daļā prasību noraidīja, savukārt valsts labā piedzina ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,07 EUR.

Tiesa konstatēja, ka 2009.gada 13.oktobrī no dzīvokļa Nr./adrese B/, tika appludināti dzīvokļi Nr.42 un 39, jo dzīvoklī Nr.45 bija atstāts atvērts krāns. Dzīvokļa Nr.42 īpašniece ir /pers. G/ un dzīvokļa Nr.45 īpašniece ir Daugavpils pilsētas pašvaldība. Saskaņā ar 2003.gada 29.jūlija dzīvojamās telpas īres līgumu dzīvoklis Nr./adrese B/, izīrēts /pers. I/. Starp /pers. H/ un prasītāju noslēgts līgums par nekustamā īpašuma /adrese A/apdrošināšanu.

Saskaņā ar SIA "IZITEK" 2009.gada 25.oktobrī sastādīto tāmi dzīvokļa Nr.42 remonta izmaksas ir 1234,73 EUR, bet, atņemot pašrisku, prasītāja 2009.gada 30.novembrī izmaksājusi dzīvokļa Nr.42 īpašniecei /pers. G/ apdrošināšanas atlīdzību 1163,60 EUR. Prasītāja nelūdz piedzīt tāmē norādīto pievienotās vērtības nodokļa maksājumu, līdz ar to prasības summa ir 949,30 EUR.

Lietā nav strīda par to, ka prasītāja ir izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību, bet pastāv strīds par zaudējumu apmēru.

Tiesa atsaucās uz Civillikuma 1772.pantu, Augstākās tiesas Senāta spriedumu Nr.SKC-332/208, un izvērtējusi rakst vieda pierādījumus lietā, konstatēja visus zaudējuma rašanās priekšnoteikumus.

Tiesa uzskatīja par nepamatotu atbildētājas argumentu, ka par zaudējumiem ir atbildīgs dzīvokļa Nr.45 īrnieks /pers. I/, jo prasītājai nav un

nevar rasties prasījuma tiesības pret īrnieku uz īres līguma pamata. Noslēgtais īres līgums regulē tiesiskās attiecības starp šīm divām personām- īrnieku un atbildētāju. Līdz ar ko nav pamatoti atbildētāja iebildumi, ka prasība bija ceļama pret īrnieku /pers. I/.

Pirmās instances tiesa norādīja, ka atbildētāja iebildusi zaudējumu apmēram, bet pierādījumus zaudējumu apmēra atspēkošanai neiesniedza. Līdz ar to tiesa vadījās no SIA "IZITEK" 2009.gada 25.oktobra sastādītās tāmes, atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai, izvērtējot tāmes atsevišķu pozīciju pamatotību.

Spriedumā norādīts, ka tiesai nav pamata uzskatīt, ka tāmē būtu iekļauti sadārdzināti materiāli vai materiāli, kuri neattiecas uz appludināšanas seku novēršanu, kā arī tiesai neradās šaubas par norādīto materiālu un mehānismu nepieciešamību appludināšanas rezultātā nodarīto bojājumu novēršanai.

Tiesa uzskatīja, ka tāmē pamatoti iekļauti izdevumi iekšdurvju remontam.

Tiesa atzina, ka atlīdzināmi ir zaudējumi remontam nepieciešamo materiālu iegādei 167,75 LVL un mehānismi remontdarbu veikšanai 78,83 LVL vērtībā, kopā 246,58 LVL jeb 350,85 EUR.

Tiesas uzskatīja, ka nav pamata zaudējumu apmērā ieskaitīt tāmē norādītās izdevumu pozīcijas: darbs, alga, darba devēja sociālais nodoklis 24,09 % no algas un pieskaitāmie izdevumi 12%, jo lietā nav ziņu par noslēgtiem līgumiem ar trešajām personām, kuras būtu veikušas dzīvoklī remontdarbus, kas apliekami ar nodokļiem,vai kuriem var tikt piemēroti papildus uzcenojumi. Norādīto pozīciju iekļaušana zaudējumu apmērā ir pamatota tad, ja izdevumi lietas atjaunošanai ir bijuši un tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu izdevumu rašanos.

Līdz ar to tiesa noraidīja prasību daļā par tāmē norādītajām izdevumu pozīcijām: darbs, alga, darba devēja sociālais nodoklis 24,09 % no algas un pieskaitāmie izdevumi 12%.

Tiesa atzina par nepamatotiem atbildētāja iebildumus, ka prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par tiesībām celt prasību, jo ar rakstveida pierādījumiem lietā ir pierādīts, ka AAS "BTA Baltic Insurance Company" ir tiesības celt prasību par zaudējumu piedziņu.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza Daugavpils pilsētas dome, norādot, ka spriedumu pārsūdz prasības apmierinātajā daļā.

Tiesa kļūdaini secinājusi, ka atbildētāja ir atbildīga par zaudējumu nodarīšanu. Atsaucoties uz likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Civillikuma 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 14.panta pirmo daļu, norāda, ka dzīvokļa īpašnieks atbild tikai par tiem zaudējumiem, ko viņš pats personīgi ir radījis citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām.

Tiesa ir sniegusi nepareizu lietas apstākļu juridisko novērtējumu, norādot, ka nepiekrīt atbildētāja argumentiem, ka par zaudējumiem ir atbildīgs dzīvokļa Nr.45 īrnieks /pers. I/. Norāda, ka atbildētājs nevis pārnes atbildību par dzīvokļa aizliešanu uz dzīvokļa īrnieku, bet gan vērš uzmanību, ka īrnieks pats labprātīgi, noslēdzot īres līgumu, ir uzņēmies saistības atbildēt trešo personu priekšā par savas rīcības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Ja īrnieks īres līguma 5.1.2.punktā noteiktos pienākumus neveic, viņš atbild par visām kaitīgajām sekām, tai skaitā, par tām, kuras ir radušās arī citiem dzīvokļu īpašniekiem.

Tiesa nav ņēmusi vērā normatīvajā regulējumā noteikto īrnieka pienākumu atbildēt par savas rīcības rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Civillikuma 1212., 1230.pants paredz pienākumu īrniekam uzturēt un lietot kalpojošo lietu atbilstoši tās uzdevumiem, ar čakla un kārtīga saimnieka rūpību. Izdevumi par dzīvoklim nepieciešamiem izlabojumiem un citas nastas jāsedz dzīvokļa tiesības izlietotājam.

No Civillikuma 2150.panta, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 42.panta pirmās daļas, Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2., 3.punkta izriet tiešs īrnieka pienākums lietot īrēto dzīvokli ar kārtīga saimnieka rūpību, t.sk., pienācīgi noslēgt ūdens krānus, pēc to izmantošanas, nepieļaujot ūdens noplūdes. Tāpat īrnieka atbildība par dzīvoklī esošajiem elementiem izriet arī no īres līguma 4.1.4.punkta. Līdz ar to prasība bija ceļama pret īrnieku, nevis īpašnieku.

Spriedumā nekorekti ir norādīts, ka atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus zaudējuma apmēra atspēkošanai. No lietā esošās SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" 2010.gada 18.maija atbildes, kas sniegta prasītājai redzams, ka netika ļauts veikt dzīvokļa Nr.42 apsekošanu, lai objektīvi konstatētu nodarīto zaudējumu apmērus. Lūdz atcelt Daugavpils tiesas 2017.gada 7.decembra spriedumu un prasību noraidīt.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza AAS "BTA Baltic Insurance Company", norādot, ka spriedumu pārsūdz prasības noraidītajā daļā. Norāda, ka prasība ir celta par dzīvokļa īpašuma Nr./adrese A/ noliešanas rezultātā radīto bojājumu, ko prasītāja atbilstoši remontdarbu tāmei ir kompensējusi cietušajai personai- dzīvokļa īpašniecei /pers. G/. Tāme atspoguļo remontdarbus, kas nepieciešami jau radīto bojājumu novēršanai, kas atbilstoši Augstākās tiesas 2008.gada 29.oktobra spriedumam lietā Nr.SKC-332 norādītajam, ir kritērijs pēc kura iespējams noteikt kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā.

Norāda uz Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC-7/2016 11.punktu, kur Augstākās tiesa ir vērtējusi un skaidrojusi jēdzienu "tagadējās mantas samazinājums" un "jau cēlies" zaudējums, kā arī aplūkojusi Civillikuma 1770., 1771., 1772.panta saturu.

Naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā. Tāpēc apstāklim, vai nodarītais stāvoklis reāli ticis atjaunots, cietušajam veicot attiecīgus mantiskus ieguldījumus, nav izšķirošas nozīmes, un tas nevar būt pamats tiesību aizskārēja atbrīvošanai no civiltiesiskās atbildības jeb zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma.

Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 29.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-191 un 2013.gada 31.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-428, zaudējumi tiek ierobežoti, neskarot vispārceltniecisko būvdarbu, darba algas vai vēl kādas citas izmaksas. Šie Augstākās tiesas spriedumi nevar pamatot tiesas spriedumā izdarīto secinājumu atzīt par zaudējumiem vienīgi materiālu un mehānismu izmakas. Tāpat, tiesas norāde, ka pārējo zaudējumu iekļaušana zaudējumu apmērā ir pamatota tad, ja izdevumi lietas atjaunošanai ir bijuši un tie pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par šādu izdevumu rašanos, nav pamatota un ir pretēja Augstākās tiesas judikatūrā noteiktajam.

Ņemot vērā minēto un to, ka dzīvoklis jau ir bojāts, tas ir bojāts atbildētājas neattaisnojamas rīcības dēļ un ir konstatējami konkrēti bojājumi, ir secināms, ka zaudējumu apmērs jeb lietas tagadējās vērtības samazinājums ir vienāds ar nepieciešamo darbu izmaksām, kas ir norādītas remontdarbu tāmē.

Uzskata, ka tiesai nebija pamata piedzīt no atbildētājas zaudējumus tikai par materiālu un mehānismu izmaksām, jo šāds tiesas secinājums neatbilst tiesu praksei un Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC-7/2016 11.2.2.punktam. Lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus 598,45 EUR, tiesāšanās izdevumus un atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no piedzītās zaudējumus summas par laiku no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

Motīvu daļa

Novērtējot apelācijas sūdzības argumentus, rakstveida pierādījumus lietā, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija par atzīst, ka prasītājas apelācijas sūdzība ir pamatota, atbildētājas apelācijas sūdzība ir noraidāma un prasība ir apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un

pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Pušu apelācijas sūdzībās ir norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek pārsūdzēts prasības apmierinātajā un arī tās noraidītajā daļā, sakarā ar ko lieta tiek izskatīta šajās robežās.

Tiesa atzīst par pierādītu, ka 2009.gada 13.oktobrī no dzīvokļa Nr./adrese B/, tika appludināti dzīvoklis Nr.42 un Nr.39, jo dzīvoklī Nr.45 bija atstāts atvērts ūdens krāns. Par minēto faktu 2009.gada 13.oktobrī SIA "Daugavpils dzīvokļu un komunālās saimniecības uzņēmums" sastādīja aktu.

No 2009.gada 21.oktobra SIA "Izitek" nekustamā īpašuma apskates protokola redzams, ka dzīvoklī Nr./adrese C/ tika apliets koridors, dzīvojamā istaba, tika bojāts reģipša griestu klājums, sienu reģipša klājums un virtuvē grīdas klājums.

Atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmajai daļai, prasītājai ir prasības tiesības pret atbildētāju, jo prasītāja apdrošināšanas atlīdzību 1163,60 EUR apmērā ir izmaksājusi dzīvokļa Nr./adrese A/ īpašniecei /pers. G/ un šādā veidā prasītāja ir cietusi zaudējumus.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka apdrošināšanas atlīdzība dzīvokļa īpašniecei tika izmaksāta, ievērojot noslēgtā apdrošināšnas līguma un normatīvo aktu prasības, līdz ar to nav pamatots atbildētājas arguments, ka polise nepardzēja izmaksāt atlīdzību citai personai. No lietas materiāliem ir redzams, ka kaut arī nekustamā īpašuma apdrošināšanas polisē kā apdrošinājuma ņēmējs norādīts /pers. H/, īpašuma apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu /pers. G/ vārdā iesniedza /pers. H/ un tā tika izmaksāta dzīvokļa īpašniecei /pers. G/, jo iestājies apdrošināšanas gadījums un BTA Apdrošināšana pieņēma lēmumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību dzīvokļa īpašniecei.

Atbildētājas iebildumi uz prasību šajā daļā ir formāli un nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai.

Lietā nav strīda, ka dzīvokļa Nr./adrese B/ īpašniece ir Daugavpils pilsētas pašvaldība. Saskaņā ar 2003.gada 29.jūlija īres līgumu minētais dzīvoklis izīrēts trešajai personai- /pers. I/.

Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētājas apelācijas sūdzības argumentiem, ka zaudējumi prasītājai ir jāsedz dzīvokļa Nr./adrese B/ īrniekam /pers. I/. Apstāklim, ka dzīvoklis ir izīrēts fiziskai personai, nav nozīmes tiesiskajās attiecībās, kas pastāv starp izīrētāju un īrnieku.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā līdz 01.01.2011.) 7.pants noteica, ka dzīvokļa īpašnieks var savu īpašumu valdīt, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār to lietot visādā veidā, ciktāl īpašnieku neierobežo likumi un ciktāl tas nerada traucējumus citiem dzīvokļu īpašniekiem.

Tiesas kolēģija piekrīt pirmās instances tiesas secinājumama, ka dzīvojamās telpas īres līgums ar /pers. I/ regulēja tiesiskās attiecības starp izīrētāju un īrnieku, bet prasītāja nav šo attiecību dalībnieks un šī iemesla dēļ nav pamatota atbildētājas ieruna par atbildības par aizskārumu pārcelšanu uz citu personu, jo prasītājai uz dzīvojamās telpas īres līguma pamata nerodas prasības tiesības pret /pers. I/.

Kaut arī atbildētājas iesniegtajā īres līgumā ir paredzēts īrnieka pienākums veikt atsevišķu inženierapkojumu elementu remontu un nomaiņu, bet par šo pienākumu pienācīgu nepildīšanu īrnieks ir atbildīgs tikai izīrētāja priekšā, nevis trešās personas, konkrētajā gadījuma prasītājas, kas nav noslēgtā īres līguma puse, priekšā.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 15.pants spēkā līdz 01.01.2011.gada 1.janvārim, tagad Dzīvokļa īpašuma likuma 14.pants) noteica, ka dzīvokļa īpašnieks par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām ir atbildīgs normatīvajos aktos, dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumos vai savstarpēji noslēgtajos līgumos noteiktajā kārtībā.

No Civillikuma 1646. un 1649.panta izriet, ka civiltiesiskā atbildība par deliktu (neatļautu darbību) iestājas pat par vieglu neuzmanību, tas ir, par rūpības vai čaklības trūkumu, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam.

Saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu jau cēlies zaudējums dod tiesības uz atlīdzību, ar ko saprot aizskāruma seku novēršanu un tāda mantiskā stāvokļa atjaunošanu, kāds bija līdz zaudējuma nodarīšanai, tāpēc prasītājai ir tiesības prasīt nodarītā zaudējuma atlīdzināšanu.

Civillikuma 1775.pantā noteikts, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina, bet minētā likuma Civillikuma 1779.pantā ir noteikts, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Lietā konstatētie apstākļi izslēdz iespēju konkrētajā gadījumā radītos zaudējumus uzskatīt par nejaušiem, kuru cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2008.gada 2.aprīļa spriedumā lietā SKC-143, norādījis, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tiesas ieskatā ir konstatēti visi priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzināšanai.

Atbildētājai kā dzīvokļa Nr./adrese B/, īpašniecei bija pilnīgas varas tiesības pār šo īpašumu, tai skaitā, iemitināt dzīvoklī īrnieku.Tai pat laikā atbildētājai bija pienākums rūpīgi sekot tam, vai dzīvoklis tiek lietots pienācīgi, vai īrnieks neapdraud citu dzīvokļu īpašniekus. Atbildētājai bija jāuzrauga savs īpašums un pienākuma pienācīga neveikšana ir uzskatāma par bezdarbību, kas ir viens no priekšnoteikumiem zaudējumu piedziņai, kas atbilst arī likumā "Par dzīvokļa īpašumu" nostiprinātajam dzīvokļa īpašnieka pienākumam atbildēt par zaudējumu nodarīšanu citiem dzīvokļu īpašniekiem vai citām personām.

Saskaņā ar Civillikuma 1786.pantu, zaudējumu summu veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība.

SIA "Izitek" tāmē objektam /adrese B/, noteiktas remontdarbu izmaksas 1234,74 EUR. Tāmi 2009.gada 25.oktobrī parakstīja /pers. O/, bet pārbaudīja /pers. V/.

Izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, prasītāja no zaudējumu kopējās summas ir atskaitījusi apdrošināšanas pašrisku. Prasītāja prasībā nelūdz piedzīt no atbildētājas tāmē iekļautos pievienotās vērtības nodokļa maksājumus, līdz ar to prasījuma summa sastāda 949,30 EUR.

Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētājas argumentus attiecībā uz tāmes sastādītāja kvalifikāciju, jo to ir pārbaudījis un ar savu zīmogu apstiprinājis /pers. V/, kuram ir derīgs sertifikāts ēku būvdarbu būvuzraudzībā un viņam ir tiesības darboties šajā jomā.

Civillikuma 1772.pantā noteikts, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Normas mērķis ir noteikt jau cēlušos zaudējumu veidus. Atbilstoši tās saturam cēlušies zaudējumi var būt tagadējās mantas samazinājums vai arī sagaidāmās peļņas atrāvums.

Lietā nav nozīmes faktam, vai appludinātais dzīvoklis ir izremontēts, jo tas paliek dzīvokļa īpašnieka kompetencē.

Tagadējās (esošās) manats samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai teik nodarīti bojājumi. Ķermeniskas lietas īpašnieks cieš zaudējumus, jo bojājumu rezultātā attiecīgā lieta ur zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu summa, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem, kādā apmērā mantas īpašniekam nidarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā *(sk.Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-332)*.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti nonākusi pie secinājuma, ka prasība ir apmierināma daļā par zaudējumu atlīdzināšanu, kas nepieciešams dzīvokļa remontam 350,85 EUR apmērā, atzīstot, ka prasītājai ir prasījuma tiesības vērsties pret atbildētāju un lūgt

atlīdzināt zaudējumus, pamatojoties uz likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, ņemot vērā rakstveida pierādījumiem lietā, kas tika pareizi novērtēti pirmās instances tiesā.

Tomēr, pirmās instnces tiesa nepamatoti zaudējumu apmērā nav ieskaitījusi tāmē norādītās pozīcijas- darbs, darba alga, darba devēja sociālais nodoklis 24,09% no algas un pieskaitāmie izdevumi 12%, atzīstot, ka minētie izdevumi iekļaujami zaudējumu apmērā, ja izdevumi lietas atajunošanai ir bijuši un tie ir pierādīti ar attiecīgiem dokumentiem par to rašanos. Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka šāda tiesas secinājums neatbilst tiesu praksei un judikatūrai, bet Civilprocesa likuma 5.pants noteic, ka piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Tātad, prasība ir celta par zaudējumu 949,30 EUR piedziņu, ieskaitot darbu, darba algu, darba devēja sociālo nodokli 24,09% no algas un pieskaitāmos izdevumus 12%. Prasības noraidīšana šajā daļā pēc būtības liedz atjaunot iepriekšējo stāvokli mantai, liedz izvēlēties piemērotu darba ņēmēju, samaksāt tam par darbu un samaksāt nodokļus valstij, kas nav pieļaujams. Atbildētāja nav pierādījusi, ka bez šādiem izdevumiem iespējama mantas iepriekšējā stāvokļa atjaunošana, kas tiesas ieskatā vispār nevar būt, vai arī iespriekšējā stāvokļa atjaunošana iespējama ar mazākām izmaksām.

Līdzīgs viedoklis ir izteikts Augstākās tiesas 2017.gada 31.marta spriedumā lietā SKC-118/2017, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 6.decembra spriedumā lietā SKC-432, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gaad 30.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-2482, kuros atzīts, ka zaudējumi radušies tagadējās mantas samazinājuma veidā un tie saistīti ar apstākli, ka pats prasītājs nepieciešamos darbus iepriekšējā stāvokļa atjaunošanai nevarēs veikt. Bez tam, konkrētajā gadījumā apdrošināšans atlīdzību prasības summas apmērā prasītāja ir izmaksājusi, prezumējot apstākli, ka pati cietusī persona nevarēs veikt darbus iepriekšejā stāvokļa atjaunošamnai.

Tiesai nerodas šaubas arī par norādīto materiālu un mehānismu nepieciešamību appludināšanas rezultātā nodarīto bojājumu novēršanai. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka tāmē būtu iekļauti sadārdzināti materiāli vai materiāli, kuri neattiecas uz appludināšanas seku novēršanu. No 2009.gada 21.oktobra nekustamā īpašuma apskates protokola izriet, ka nepieciešams divu iekšdurvju remonts. Tiesai nav pamata apšaubīt šo apstākli, atbildētāja nav iesniegusi tiesai pirādījumus savu iebildumu pamatotībai. Līdz ar to tiesa atzīst, ka tāmē pamatoti iekļauti izdevumi iekšdurvju remontam un tie ir atlīdzināmi.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma pilnīgi un no atbildētājas prasītājas labā piedzenami zaudējumi 949,30 EUR apmērā.

Ņemot vērā, ka prasība apmierināta pilnīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas Daugavpils pilsētas domes prasītājas labā ir piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 232,17 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR, kopā 236,87 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētājas valsts labā piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,41 EUR (ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 440.^{11} panta pirmo daļu, 440.^{12} pantu, 204.^{1} panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 138.punktu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no Daugavpils pilsētas domes, reģistrācijas numurs 90000077325 apdrošināšanas akciju sabiedrības "BTA Baltic Insurance Company", reģistrācijas numurs 40103840140, labā zaudējumus 949,30 EUR (deviņi simti četrdesmit deviņi *euro*, 30 centi) un tiesas izdevumus 236,87 EUR (divi simti trīsdesmit seši *euro*, 87 centi), kopā 1186,17 EUR (viens tūkstotis viens simts astoņdesmit seši, *euro* 17 centi). Samaksa veicama prasītājas norēķinu kontā AS "Citadele banka", LACBLV2X, LV90PARX0016356700003.

Piedzīt no Daugavpils pilsētas domes, reģistrācijas numurs 90000077325, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,34 EUR (viens *euro*, 34 centi), kas ieskaitāmi kontā- saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR: 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods: TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, lieta Nr.C12347116, CA-0130-18.

Noteikt Daugavpils pilsētas domei termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā 2018.gada 7.jūnijā.

Tiesnese A.Šilova

Tiesnese I.Tabore

Tiesnese L.Mežale